



CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA



НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА



MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-873 din 12.02.2021

La nr. 16 din 27.01.2021

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la modificarea Legii cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice nr.1421 din 31 octombrie 2002.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Ruslan FLOCEA

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	344
"15"	02 2021
Ora	

1. The first part of the document is a list of the names of the persons who have been named in the document.

2. The second part of the document is a list of the names of the persons who have been named in the document.



RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO21/7120 din 11.02.2021

la proiectul de lege cu privire la modificarea Legii cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice nr.1421 din 31 octombrie 2002 (art.19, 20, 21 ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6, 8 și 10 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, stabilite la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Prin urmare, deși rigorile de transparență decizională au fost respectate parțial, fiind omise prevederile art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop modificarea Legii cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice nr.1421/2002 *„în vederea excluderii posibilității de a numi conducătorii unor astfel de instituții publice fără concurs”*.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune și stabilirea expresă a numărului de mandate pentru care poate fi numit în funcție conducătorul instituțiilor publice la care fondator este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele angajaților teatrelor, circurilor și organizațiilor concertistice, cât și a potențialilor candidați la funcțiile de conducere a instituțiilor publice de cultură și artă, de a dispune sau de a fi selectați în funcția de director, urmare desfășurării concursului de ocupare a postului, conform principiilor meritocrației, transparenței și egalității șanselor.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”*.

Se constată că în nota informativă sunt expuse condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite, precum și principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Prin urmare, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să

conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus, în mare parte, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie. Totodată, în conformitate cu art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr. 100/2017, se stabilește că „*terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative [...]*”. Prin urmare, se recomandă utilizarea uniformă a terminologiei expuse în privința numărului de termene de ocupare a funcției de director, prin substituirea termenului „mandate” precizat la pct.4 al articolului I din proiect cu cuvântul „termene”.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării privind organizarea și desfășurarea concursului de ocupare a funcției vacante de director al instituției publice de cultură și artă, în scopul promovării persoanelor competente, integre și profesioniste în domeniul de activitate.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

pct.2, 4, 6, 8, 10

2.La art. 19 lit. h) după sintagma „pe un termen de 5 ani” se adaugă sintagma „și cel mult pentru două termene”.

4.La art. 20 lit. d) după sintagma „pe un termen de 5 ani” se adaugă sintagma „și cel mult pentru două mandate”. (...)

Obiecții:

Se constată că se intenționează stabilirea expresă a numărului maxim de termene de ocupare a funcției de director al instituțiilor publice de cultură și artă, prin completarea articolelor 19 - 23 din Legea nr.1421/2002 cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice, cu textul „cel mult pentru două termene”. Astfel, se relevă că adoptarea proiectului limitează dreptul candidaților la funcția de director, și nu permit acestora deținerea funcției mai mult de 2 termene pentru întreaga carieră profesională.

Cu toate că, inițiativa este nobilă și are ca scop radierea fenomenului corupției din instituțiile publice de cultură și artă, această modificare vine în defavoarea administratorilor de instituții care își exercită atribuțiile cu profesionalism, dând dovadă de demnitate, onestitate și capacități organizatorice de înaltă calitate.

Mai mult, proba concursului, care urmare adoptării modificărilor va deveni obligatorie la desemnarea directorului, reprezintă instrumentul de bază în testarea, aprecierea și selectarea calitativă a persoanei potrivite pentru ocuparea funcției publice vacante.

Făcând trimitere la cadrul legal al altor țări, în România, Legea privind instituțiile publice de spectacole și concerte nr.504/2004, la art.20 și art.23 prevede că directorul instituțiilor publice menționate este numit prin concurs, pe baza unui contract de management, care se încheie pe o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea prelungirii în anumite condiții și conform criteriilor de performanță cuantificabile elaborate de autoritatea publică centrală de specialitate care îi coordonează activitatea.

Menționăm că, normele înaintate sunt ambiguu expuse, fiind incertă posibilitatea persoanei de a candida la funcția anterior deținută în cadrul unei instituții sau imposibilitatea participării la concurs, după două termene, în oricare altă instituție publică de cultură și artă. Respectiv, se pot crea confuzii la aplicarea și selectarea unui candidat potrivit cu experiență în domeniu, capabil să își aducă aportul la dezvoltarea instituției.

Recomandări:

În consecință, se recomandă următoarele:

Excluderea din proiect a punctelor 2, 4, 6, 8 și 10 de la Art. I,

Ori, substituirea textului „și cel mult pentru două termene” cu „și cel mult pentru două termene consecutive”, astfel, dreptul persoanei de a candida la funcția de director al instituției publice pe care anterior a administrat-o cu succes și pentru care ar dori să candideze ulterior, nu va fi limitat, fiind în drept să participe la concurs peste un termen.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii privind modificarea Legii cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice nr.1421 din 31 octombrie 2002 a fost elaborat de către un grup de deputați în Parlament și are drept scop excluderea posibilității de a desemna în funcții directorii instituțiilor publice de cultură și artă fără organizarea și desfășurarea concursului, precum și stabilirea expresă a numărului de termene de ocupare a funcției de conducere către o persoană.

Urmare examinării s-a constatat că adoptarea proiectului poate limita dreptul candidaților la funcția de director, și nu vor permite acestora deținerea funcției mai mult de 2 termene pentru întreaga carieră profesională. Totodată, normele înaintate sunt ambiguu expuse, fiind incertă posibilitatea persoanei de a candida la funcția anterior deținută în cadrul unei instituții sau imposibilitatea participării la concurs, după două termene, în oricare altă instituție publică de cultură și artă. Astfel, se pot crea confuzii la aplicarea și selectarea unui candidat potrivit cu experiență în domeniu, capabil să își aducă aportul la dezvoltarea instituției.

În consecință, se recomandă revizuirea proiectului prin prisma recomandărilor expuse în prezentul raport de expertiză anticorupție.

11.02.2021

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Daniela Carbuni , Inspector superior



